

Tema: YRKE

En gymnasieelev förväntas kunna orientera sig bland olika yrken, vilket inte alls är lätt. Inställningen till yrket baseras inte på hans egen, utan på någon annans erfarenhet - information från föräldrar samt vänner och bekanta.

Denna upplevelse är vanligtvis abstrakt, inte självupplevd av eleven.

Dessutom måste eleven korrekt bedöma sina objektiva förmågor –

- nivå på utbildningen,
- hälsa,
- familjens materiella förhållanden och, viktigast av allt,
- sina egna förmågor och önskemål.

Vad är ett yrke?

Ett yrke är ett system av kunskap, färdigheter och förmågor som finns i en viss person.

Att välja ett yrke är inte en liten sak, det kan vara det svåraste valet i en ung människans liv.

Det är viktigt att ta reda på mer om det yrket eleven vill välja.

Eleven bör försöka att utvärdera sina möjligheter. Det är bättre att tidigt vara medveten om sin verkliga styrka än att senare bli besviken när man inser sin begränsning.

Centralt innehåll MO1

- *Egen språkproduktion i tal med anpassning till innehåll och mottagare samt utveckling av strategier för att göra sig förstådd och få fram sitt budskap.*
- *Egen språkproduktion i skrift med anpassning till innehåll och mottagare samt utveckling av strategier för att göra sig förstådd och få fram sitt budskap.*
- *Ord- och begreppsförråd.*
- *Språkriktighet, stil och struktur i samband med talade och skrivna texter.*
- *Texter på modersmålet valda med hänsyn till elevernas intressen och studieväg.*
- Modern litteratur, bilder, konst och musik som tar upp vardagsliv, relationer och livsfrågor.
- Språkets spridning och förekomst samt hur språket används.
- Kultur, natur och geografiska förhållanden i språkområdet.

Centralt innehåll MO2

- *Muntlig språkproduktion i avancerade sammanhang. Muntlig framställning i och inför grupp [...] omfattande presentationer, intervjuer och argumentationer.*
- *Skriftlig språkproduktion i avancerade sammanhang. Skriftlig framställning med tonvikt på utredande och argumenterande text, baserad på olika källor som behandlats i undervisningen.*
- *Fördjupat ord- och begreppsförråd.*
- Skönlitterära verk och författarskap. Skönlitterära texter som speglar samhället och kulturen i språkområdet, i vår tid och förr i tiden.
- Sakprosatexter som knyter an till elevens intressen och studieväg. *Texter* [i olika medier] *som tar upp aktuella samhällsfrågor* [och kulturella frågor].
- Jämförelser mellan modersmålet och det svenska språket vad gäller ord och begrepp, meningsbyggnad och olika texters struktur och uppbyggnad.
- Samhällsförhållanden i språkområdet.
- Fordjupade studier av historia och kultur i språkområdet, till exempel inom konst, musik, arkitektur och film.

Konkretisering av mål

- **Du ska:**
- Kunna läsa beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter om olika yrken och lära dig nya ord och begrepp.
- Känna till specifika och professionella ord och kunna jämföra dem med svenska.
- Kunna sammanfatta innehållet i de texter du har läst.
- Kunna bearbeta texter till en egen berättelse.
- Kunna genrer som debatt, diskussion och tidningsartikel.
- Kunna skriva underlag för muntlig debatt eller diskussion.
- Kunna genomföra en debatt i gruppen (och skriva enkelt reportage om yrke som man debatterat i form av en tidningsartikel, t.ex).
- Kunna strukturera och skriva en argumenterande text om ett valt yrke (tydliga instruktioner för varje årskurs i egen planering).

Arbetsformer

- **Vi ska:**
- Prata om vad yrke betyder ur historiskt perspektiv och hur det kommer att vara viktigt för varje person.
- Bilda en uppfattning om de olika typerna av yrken i världen idag
- Läsa olika korta texter om yrken och deras specifika ord och begrepp
- Samla ord och meningar i utdelade texter som sedan kan vara till hjälp när vi skriver egna texter om det valda yrket
- Utveckla idéer om vilka personliga egenskaper som krävs för att passa det önskade yrket.
- Identifiera personligt intresse, diskutera och förklara ditt val.

Arbetsformer

- Hitta likheter och olikheter mellan yrket som finns i Sverige och i det land där man pratar det aktuella modersmålet.
- Lära oss vad debatt betyder och hur man genomför en sådan. Skriva underlag med för- och nackdelar av diskuterat yrke.
- Använda mera avancerade ord för att beskriva våra åsikter och känslor i debatt både när vi pratar och när vi skriver.
- Skriva en kort sammanfattande text om det ni kommit fram till efter genomförda debatter.
- Presentera våra egna berättelser för varandra i klassen.
- Ge återkoppling till varje berättelse.
- Använda ordböcker för att lära oss om specifika ord och fraser, kunna göra jämförelse.
- Skriva en egen argumenterande text om valt yrke och använda rätt struktur.

Bedömning

Jag ska bedöma din förmåga att:

- läsa och förstå korta texter om olika yrken.
- hitta viktiga ord och begrepp för att använda i din berättelse.
- genomföra muntliga redogörelser med rätt fungerande inledning, innehåll och avslutning som anpassats till syfte, mottagare och sammanhang.
- genomföra en debatt om yrket, dess historia och betydelse för oss.
- hitta information om kända vetenskapliga personer i världen och i landet där modersmålet talas (extra uppgift om tiden räcker till).
- författa egna argumenterande texter om ett yrke med tydligt innehåll och god språklig variation med en i huvudsak fungerande kombination av vardagsrelaterade och ämnesrelaterade ord och begrepp.

Konversation "Från historien om yrken och uppkomsten av arbetskraft":

- Vad tror ni att det första yrket skaffades? (Elevernas svar.)
- Och när människor levde i grottor, kan det finnas något yrke? Bevisa ditt svar.

Kvinnor bevakade huset, lagade mat, fostrade barn.

Förekomsten av vilket yrke kan man säga?

Vilka yrke blir det idag?

- Så småningom definierades karaktären av varje person och det var början på ursprung av yrke. Då folk insåg att alla har sin egen förmåga och vilja att delta i vissa aktiviteter (arbete) och att det kan läras.

Hur många yrken finns det?

I dag finns det mer än sextusen yrken i Sverige och dessa yrken har vissa krav på en person. Vissa yrken kräver styrka och skicklighet från en person, andra - intelligens och noggrannhet eller - sällskaplighet och återhållsamhet.

För att göra det lättare att navigera i denna enorma värld av yrken har experter kombinerat dem i grupper av olika typer och klasser. Yrkesklassen indikerar graden av komplexitet och kvalifikationer som krävs av en person, dvs. om arbetets natur, som kan vara verkställande eller kreativ.

Vilket är de mest populära yrkesverksamma arbetet?

byggarbetare

målare

bilmekaniker

sömmerska

kock

Vilket är de mest populära yrkesverksamma arbetet?

tekniker

barnskötare

redovisningsassistent

sjuksköterska

Högskolor

läkare

jurist

ingenjör

psykolog

lärare

chef

ekonom

banktjänsteman

institution

universitet

akademi

DEBATT som genre

- Debatt är en kontrollerad intellektuell diskussion som äger rum enligt vissa regler om ett ämne i form av ett uttalande.
- Debatt är förmågan att inte bara prata och bevisa på ett bra sätt, utan även att lyssna väl, fördjupa sig i temat, förstå och analysera. Ovärderliga färdigheter för inlärningsprocessen.
- Debatten visar tydligt behovet av att vara intresserad av den information som ges i skolan, samt att leta efter nya data på egen hand.
- Dessutom, under diskussionen om viktiga ämnen, bildar eleverna sina egna livspositioner.
- Debatten inspirerar eleverna att lära sig ännu fler nya saker samt ta ansvar för att bredda sina kunskaper. Denna medvetenhet hjälper till att uppnå högre prestationer.

DEBATT med temat (ett exempel)

Moderator: (moderator kan bli egentligen läraren själv).

Ämnet för dagens debatt är: "Den moderna läraren: ett yrke eller livsstil? "

1. Ämnet är ovillkorligt relevant för oss. Det är synd att yrkets prestige faller. Även om vi idag ser hur utbildningssystemet utvecklas aktivt.
2. Varje ung människa längtar efter att hitta sin plats i yrkeslivet. efter att du har tagit examen från skolan. Som en utbildad person kan du självständigt förvärva den kunskap som krävs för ditt yrke.
3. Och naturligtvis intar läraren en speciell plats i den moderna skolan, där vi tillbringar större delen av vår tid. Så är detta ett yrke eller en livsstil?
4. Jag anser att det är nödvändigt att ge argumenten:

1. Argument för

Vad är ett yrke? Ett yrke är ett system av kunskap, färdigheter och förmågor som finns i en viss person.

Läraren är ett av de äldsta yrkena på jorden.

Även i det antika Grekland, Egypten och Rom vördades människor för sin intelligens och kunskap, de blev lärare.

Det ansågs vara en stor ära att bli student till en filosof, att förstå världens hemligheter.

Vi känner exempel från historien: läraren till exempelvis Alexander den store var den antika grekiska forskaren och filosofen Aristoteles.

Och vem vet, om Alexander skulle ha blivit en så stor krigare och kung, om inte hade haft Aristoteles som lärare?

2. *Argument mot*

- Till skillnad från våra motståndare tror vi att detta yrke är ett av tiotusen yrken i världen och att det inte finns något komplicerat i det.
- Med teknisk utrustning och utveckling behöver vi inte lärare i framtiden.

APP-arna, (mobila och data program) kan ersätta lärarens förmedling av kunskaper

-
-

3. *Argument för* Lärarens roll är inte bara att förmedla kunskaper. Appar kan inte förmedla värden och moraliska normer

4. *Argument mot (osv)*

Bekräftelse

- Nu kan vi avrunda vår debatt och se var vi har hamnat.
- Vem som helst kan bli lärare, men inte alla kan ägna sig helt åt detta yrke. Ett lärarjobb är ett yrke och livsstil! Jag kombinerar inte av misstag båda dessa ord. Att skilja mellan dem är som att försöka bestämma vilken sida av myntet som är bäst. Sedan antiken har läraryrket erkänts som ett av de viktigaste och nödvändigaste.

Lärarens återkoppling

-
-

Debattartikel

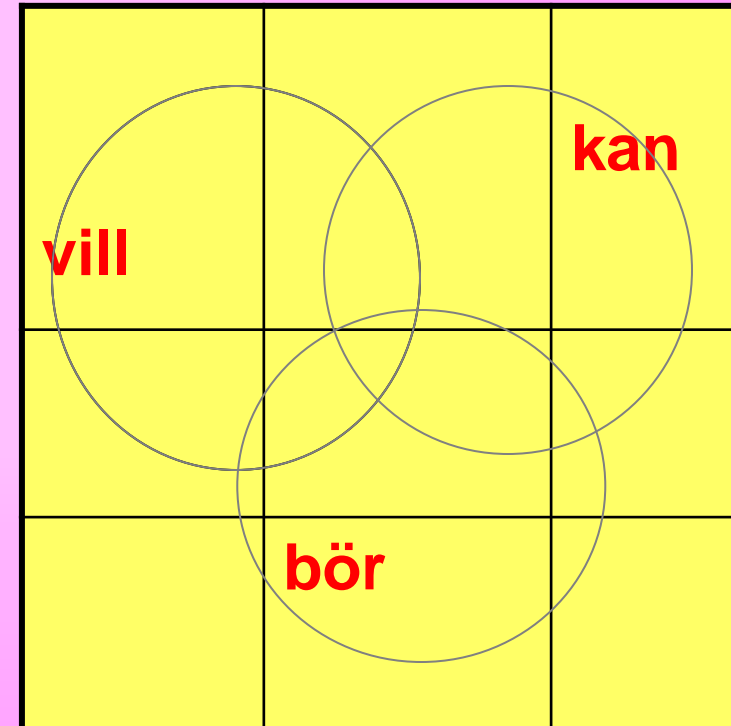
- En debattartikel handlar, liksom en insändare, om att skriva egna åsikter samt att motivera dessa med argument.
- En debattartikel är betydligt längre än en insändare och skrivs oftast av en författare, politiker eller en expert inom något område.
- I en debattartikel ska man försöka sätta sig in i hur motståndaren tänker för att ha möjlighet att kunna förstora/bryta ner dennes motargument.
- Din uppgift i debatten är att få dina motståndare att ändra sina åsikter och tycka som du.
- Ta därför upp både det som är bra och dåligt med motståndarens åsikter och lägg sedan på ett smidigt och välgenomtänkt sätt fram dina ståndpunkter.
- Att skriva en debattartikel kallas också för att skriva en argumenterande text.

Så vad ska vi tänka på när vi väljer ett yrke?

För det första - måste du definiera dina professionella intressen och passioner. Vad "VILL" du göra?

För det andra - bedöma vad som är dina professionella viktiga egenskaper: hälsa, utbildning och förmågor som avgör din professionella lämplighet och möjligheter. Det är nödvändigt att du vet vad du "KAN" göra.

För det tredje - ta reda på vilka yrken som efterfrågas bland arbetsgivare på arbetsmarknaden, i vilka yrken du kan hitta ett jobb. Vad "BÖR" du göra?

Intervju: fråga dina föräldrar

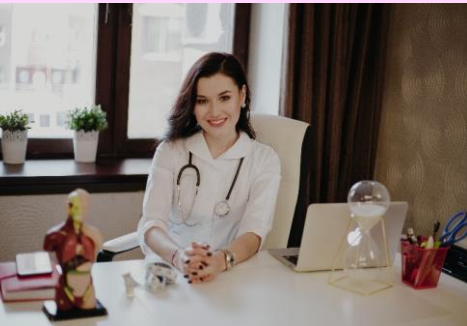
- Namn och efternamn
- Vem ville du vara när du var liten?
- Vad jobbar du nu med?
- Varför valde du det arbetet?
- Tycker du om ditt jobb?
- Kan du rekommendera att välja ditt yrke till ungdomarna?
- Vad skulle du råda ungdomar innan de väljer ett yrke?

Cinquain

- Ordet "cinquain" betyder "fem" från franska språket. Detta är en femraders dikt.
- Att komponera sådana dikter hjälper eleverna att på lättare sätt lära sig grammatik.
 - **Format för att skriva en cinquain**
- Rad 1: Ett ord (ett substantiv, diktens ämne)
- Rad 2: Två ord (adjektiv som beskriver ämnet i rad 1)
- Rad 3: Tre ord (tre verb som relaterar till ämnet i rad 1)
- Rad 4: Fyra ord (en fras eller en mening som relaterar känslor om ämnet i rad 1)
- Rad 5: Ett ord (sammanfattning: ett ord, vanligtvis ett substantiv, genom vilket författaren uttrycker sina känslor och associeringar förknippade med konceptet)

Cinquain

- Läkare
- Smart, kunnig
- Undersöker, ordinerar, botar
- Mycket ansvar, mycket jobb
- Doktor

Återkoppling som syftar till

”att ändra förhållandet mellan faktiskt resultat och förväntat resultat”

- Efter analysen är det mycket viktigt att ge eleven en skriftlig feedback, så att han/hon förstår vilka misstag som var oavsiktliga och vilka kunskaper behöver utvecklas.
- Hur kan jag använda min feedback, för att eleven senare ska kunna analysera sitt arbete själv, vara uppmärksam på vad eleven behöver öva på och hur?
- För att eleven ska ha motivation, inte bara för att rätta till sina misstag utan att lära sig av dem, att gå vidare, är det mycket viktigt att bygga ett förtroendefullt förhållande mellan eleven och mig som lärare.

ANALYSMODELLEN

1. Kommunikativ kvalitet

- Har eleven löst uppgiften och uppnår texten sitt syfte?
- Är texten anpassad till mottagare och situation?
- Är texten begripligt?

2. Innehållsmässig kvalitet

- Finns det en struktur i innehållet?
- På vilka kognitiva nivåer rör sig texten?
- Hur utvecklat är innehållet?

ANALYSMODELLEN

3. Språklig kvalitet

- Ordförråd - Ska räcka för att uttrycka de tankar eleven har kring ämnet.
- Meningsbyggnad
- Textbindning

4. Skrivregel

- I vilken grad använder eleven styckesindelning och interpunktion
- I vilken grad behärskar eleven stavning?

ANALYSMODELLEN

5. Kommunikationsstrategier

- Vilka kommunikationsstrategier använder eleven?
- Här kan lärare resonera om risktagning och riskundvikande.

6. Underlag för formativ bedömning eller återkoppling

- Vilka förtjänster har texten?
- Vad står närmast i tur att utvecklas?

Tack !